

SNAPSHOT

Подяки

Цей звіт розробили та підготували Девон Коун і Джуліан Дейтч за суттєвого внеску Ави Маклафлін Гальєрді, Садії Кідваї та Пріялі Сур. Джеремі Кониндюк, Хардін Ланг, Келлі Лісон, Маніша Томас, Ванесса Джексон та Занте Шарфф надали додаткові коментарі та пропозиції. У зборі та аналізі даних брали участь Ханін Ахмед, Зайнаб Чамун, Девон Коун, Діана Флорес та Пріялі Сур. Редакційну підготовку звіту здійснила Діана Квік, а макетування — Гретхен Ларсен. RI та WRC висловлюють щирі вдячність усім жінкам-лідеркам, котрі взяли участь у цьому дослідженні.

Про організацію Refugees International

Організація Refugees International (RI) прагне створити світ, привітніший до людей, котрі шукають притулку. Наші експерти співпрацюють із партнерами по всьому світу, щоб досліджувати проблеми, з якими стикаються переміщені особи, розробляти політичні рішення, мобілізувати зусилля та притягати до відповідальності тих, хто при владі. В організації Refugees International ми переконані, що люди, котрі зазнали переміщення, мають бути в центрі руху, спрямованого на пошук рішень. Ми прагнемо створити більше можливостей для розвитку лідерських якостей біженців та місцевих жителів у нашій організації, у суспільстві та у владних структурах. Щоб гарантувати незалежність та авторитетність своєї роботи, ми не приймаємо фінансування від урядів та ООН. Наша відповідальна роль допомагає просувати підзвітність та дає нам змогу вільно висловлюватися тоді, коли інші іноді цього робити не можуть. www.refugeesinternational.org

Про Жіночу комісію у справах біженців

Жіноча комісія у справах біженців (WRC) покращує життя та захищає права жінок, дітей, молоді та інших осіб, яких часто не беруть до уваги, недооцінюють та не забезпечують належним рівнем допомоги в рамках гуманітарних заходів у відповідь на вимушене переселення та кризи. Ми співпрацюємо з громадами переміщених осіб, щоб вивчати їхні потреби, визначати шляхи їхнього вирішення та виступати за гендерно-трансформаційні та стійкі зміни в політиках та практиці у сферах гуманітарної допомоги, розвитку та питань вимушеного переміщення. З моменту заснування в 1989 році ми є провідними експертами з питань потреб жінок, дітей та молоді-біженців, а також щодо політик, які можуть забезпечити їхній захист та надати їм більше можливостей.

www.womensrefugeecommission.org

Контакти для отримання додаткової інформації:

Хардін Ланг, віцепрезидент з питань програм та політики, Refugees International

hardin@refugeesinternational.org

Джуліан Дейтч, директорка з досліджень Жіночої комісії у справах біженців

julianned@wrcommission.org

Усі фотографії використовуються на умовах ліцензії Creative Commons license [CC BY-NC 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/) або [CC BY-NC-ND 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/).

Щоб ознайомитися з повним текстом звіту, перейдіть за посиланням:

<https://www.womensrefugeecommission.org/research-resources/at-what-cost-women-led-organizations-funding-cuts-and-the-price-of-survival/>

© 2026 Refugees International and Women's Refugee Commission, Inc.

Стислий підсумок

У той час, коли гуманітарні потреби досягають рекордних рівнів, світова гуманітарна система стикається з глибокою кризою фінансування. Починаючи з кінця 2024 року і з посиленням цієї тенденції упродовж 2025 року, уряди основних донорів, зокрема Сполучених Штатів, суттєво скоротили гуманітарну допомогу, внаслідок чого гуманітарні організації зіткнулися з труднощами в забезпеченні потреб, що постійно зростають. Організації, очолювані жінками (ООЖ), попри свою важливу роль у наданні допомоги та підтримці жінок і дівчат у кризових ситуаціях, непропорційно сильно постраждали від цих скорочень.

Це дослідження вивчає, як організації, очолювані жінками (ООЖ), які працюють у контекстах гуманітарної допомоги, переживають нещодавні скорочення фінансування та як на них реагують. У дослідженні розглянуто виклики, з якими вони стикаються, стратегії, які застосовують для виживання, а також наслідки цих адаптаційних заходів для жінок і дівчат, гуманітарну реформу та зусилля, спрямовані на передачу повноважень і ресурсів місцевим суб'єктам. Дослідження ґрунтується на огляді літератури та 28 інтерв'ю з ключовими інформантами — представницями ООЖ в Афганістані, Бангладеш (Soh's Bazar), Гондурасі, Лівані, Судані та Україні. Інтерв'ю були проведені у травні 2026 року та проаналізовані з використанням партисипативного, індуктивного підходу з метою виявлення спільних тем у різних контекстах.

Результати дослідження свідчать, що скорочення фінансування не лише створює безпосередні операційні виклики для ООЖ, а й виявляє глибші структурні проблеми в системі гуманітарної допомоги. Представниці ООЖ розповідали, що їх дедалі більше змушують вдаватися до менш життєздатних стратегій виживання, які ґрунтуються на особистих жертвах, неоплачуваній праці та скороченні штату організацій. Хоча ці адаптаційні заходи можуть забезпечити тимчасове продовження діяльності, вони мають значні негативні наслідки: обмеження доступу жінок і дівчат до послуг; нівелювання досягнутих важкою працею здобутків у сфері гендерної рівності та прав жінок; втрату технічних фахових знань та інституційної пам'яті; а також ослаблення систем захисту на рівні громад.

Висновок звіту: зусилля з реформування гуманітарної сфери повинні виходити за межі управління дефіцитом ресурсів і натомість бути спрямовані на усунення давніх дисбалансів у розподілі влади, фінансуванні та процесі ухвалення рішень. Це допоможе гуманітарним системам вийти з цієї кризи фінансування справедливішими, стійкішими та чутливішими до потреб громад, яким вони служать.

Рекомендації

Гуманітарні організації, донори та агенції ООН повинні:

- **Збільшити частку прямого та цільового фінансування ООЖ та гуманітарних пріоритетів, що враховують гендерні аспекти.** Донори та об'єднані фонди повинні встановити вимірювані цільові показники щодо частки гуманітарного фінансування, яке надходить до ООЖ, а також передбачити окремі фінансові пакети для таких пріоритетів, як запобігання гендерно зумовленому насильству (ГЗН) і реагування на нього, сексуальне та репродуктивне здоров'я і права (СРЗП) та жіноче лідерство. Корисною моделлю є Гуманітарний фонд для Сомалі, який створив окремий фінансовий пакет для діяльності у сфері протидії ГЗН та захисту дітей. Донори, зокрема об'єднані фонди на рівні країни (CBPF), повинні щорічно публічно звітувати про фінансування, виділене ООЖ та на пріоритетні напрямки, пов'язані з гендерними питаннями, з метою посилення підзвітності та відстеження прогресу.

- **Надавати пріоритет гнучкому багаторічному фінансуванню та фінансуванню розбудови інституційної спроможності ООЖ.** З наявного фінансування донори повинні збільшити обсяг гнучких багаторічних грантів, спрямованих на підтримку програмної діяльності, стабільності організацій та покриття накладних витрат. Це дає ООЖ змогу швидко адаптовуватися до мінливих потреб і пріоритетів, реалізовувати програми, що мають стійкий вплив, розбудовувати та підтримувати інституційну спроможність, а також підтримувати довгострокові відносини з громадами.
- **Спростити вимоги до ООЖ щодо отримання фінансування.** Впорядкувати критерії відбору та спростити процеси подання заявок на гранти, управління ними, моніторинг та звітність для місцевих ООЖ, надаючи за потреби технічну та фінансову підтримку для проходження цих процедур. Вимоги щодо комплексної перевірки слід, де це доцільно, адаптувати до розміру й типу організації — зокрема, організацій на рівні громад (ОРГ) та місцевих неурядових організацій (НУО) — а також розширити практику взаємного визнання результатів комплексної перевірки.ⁱ Гуманітарний фонд для України (UHF) успішно запровадив контекстуалізований процес оцінювання спроможності місцевих організацій та створив механізми прямого фінансування для національних НУО, що допомогло збільшити частку фінансування, що виділяється ООЖ, з 19 відсотків у 2023 році до 31 відсотка у 2024 році.ⁱⁱ
- **Підтримувати та розширювати безпечну і змістовну участь та лідерство ООЖ на всіх рівнях координації гуманітарної діяльності та в просторах ухвалення рішень,** зокрема в рамках гуманітарних національних груп, механізмів координації з питань безпеки та захисту (CBPF), систем кластерної та секторальної координації (не лише у сферах ГЗН і СРЗП), а також у процесах підготовки Огляду гуманітарних потреб і Планів гуманітарного реагування. Досвід Сфери відповідальності з питань ГЗН (GBV Area of Responsibility) щодо підтримки змістовної участі та лідерства ООЖ у координації протидії ГЗН може стати джерелом уроків, які варто застосовувати в усіх системах.ⁱⁱⁱ Робочі групи з питань гендеру в гуманітарній діяльності залишаються критично важливими платформами для координації ООЖ та просування гендерних пріоритетів у різних гуманітарних контекстах, однак потребують постійного фінансування.^{iv}
- **Інвестувати у фонди та платформи, що підтримують автономію ООЖ у визначенні пріоритетів та здійсненні повноважень щодо ухвалення рішень стосовно ресурсів.** Національна платформа Феміністичної гуманітарної мережі в Уганді є прикладом нових моделей гуманітарного фінансування та управління, які уможливають лідерство ООЖ, колективне врядування, розподіл ризиків та довгострокове благополуччя громад^v; тоді як Фонд першого реагування є прикладом глобального феміністичного об'єднаного фонду, управління яким здійснює колектив ООЖ та феміністичних фондів.^{vi}
- **Проводити регулярне картування ООЖ та здійснювати з ними проактивну інформаційно-роз'яснювальну роботу.** Донори, зокрема CBPF, повинні здійснювати проактивну інформаційно-роз'яснювальну роботу з ООЖ, надаючи чітку інформацію про критерії відповідності та вимоги щодо комплексної перевірки для отримання доступу до фінансування. Гуманітарний фонд для Сирії продемонстрував, як цілеспрямоване картування місцевих суб'єктів, адресна інформаційно-роз'яснювальна робота з ООЖ та інформаційні сесії щодо критеріїв відповідності й вимог комплексної перевірки можуть допомогти розширити доступ до гуманітарного фінансування для організацій, які інакше могли б бути виключені з цього процесу.

- **Інвестувати у взаємодоповнюваність, а не в конкуренцію.** Щоб гуманітарна система залишалася ефективною та результативною для місцевих громад, можливості фінансування, призначені для місцевих чи національних організацій, повинні обмежувати конкуренцію з боку міжнародних НУО. Нова Рамкова програма IASC щодо взаємодоповнюваності в гуманітарній діяльності пропонує модель, за якої гуманітарні організації можуть виконувати взаємодоповнювальні ролі для підтримки спільних цілей — наприклад, у сферах технічної експертизи, логістики та координації або адвокації та обміну інформацією.^{vii}

Джерела

ⁱ Humentum and Trócaire, *Due Diligence Passporting: A Possible Solution to a Locally-Identified Challenge* (Washington, DC: Humentum, 2023), <https://humentum.org/blog-media/due-diligence-passporting-a-possible-solution-to-a-locally-identified-challenge/>.

ⁱⁱ United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Ukraine Humanitarian Fund Annual Report 2024* (Kyiv: OCHA, 2025), <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-humanitarian-fund-annual-report-2024-enuk>.

ⁱⁱⁱ GBV Area of Responsibility, *Women-Led Organizations (WLOs): Leadership in GBV Coordination Resource Package* (2023), [https://gbvaor.net/sites/default/files/2023-](https://gbvaor.net/sites/default/files/2023-05/WLO%20Leadership%20in%20GBV%20Coordination%20Resource%20Package%20%281%29.pdf)

[05/WLO%20Leadership%20in%20GBV%20Coordination%20Resource%20Package%20%281%29.pdf](https://gbvaor.net/sites/default/files/2023-05/WLO%20Leadership%20in%20GBV%20Coordination%20Resource%20Package%20%281%29.pdf)

^{iv} UN Women, *2024 Gender Accountability Framework* (2025), <https://knowledge.unwomen.org/sites/default/files/2026-01/iasc-gender-accountability-framework-report-2024-en.pdf>

^v Feminist Humanitarian Network, *Extractive by Design: Humanitarian Risk Practices, Women-Led Civil Society, and the Structural Violence of Global Aid Governance* (November 2025), <https://static1.squarespace.com/static/6072068ad84bdb774791b965/t/69ef5e8b7a06ad22d06d1e9a/1777294987829/Extractive+by+Design+Report.pdf>

^{vi} N. Veerapen, C. Mazzilli, and M. Daigle (2026) Pathways to better funding for women-led organisations. HPG report. London: ODI Global, www.odi.org/en/publications/pathways-to-better-funding-for-women-led-organisations.

^{vii} Humanitarian Advisory Group, *Humanitarian Complementarity: Rebalancing Power for a People-Centred System—Local if Possible, International if Necessary* (Melbourne: Humanitarian Advisory Group, 2025), <https://reliefweb.int/report/world/humanitarian-complementarity-rebalancing-power-people-centred-system-local-possible-international-necessary-think-piece>.